

Asia: VN/6566/2022

Lausuntopyyntö valtiovarainministeriön asetuksessa säädettävistä kunnan taloustietojen toimittamiseen sovellettavista tietosisällöistä ja teknisistä kuvauksista koskien tilikautta 2023

Lausunnonantajan lausunto

1. Lausuntonne kunnan ja kuntayhtymän raportoinnin kokonaisuudesta ja siihen liittyvästä valtiovarainministeriön asetuksesta (liitteet 1 ja 2)

Terveys- ja hyvinvoinnin laitos (THL) kiittää mahdollisuudesta lausua Valtiovarainministeriön asetuksesta säädettävistä kunnan taloustietojen toimittamiseen sovellettavista tietosisällöistä ja teknisistä kuvauksista koskien tilikautta 2023. Kuntien taloustiedot ovat THL:lle tarpeellisia lakisääteisten tehtävien toteuttamiseksi. Nämä tehtävät on määritelty laissa Terveys- ja hyvinvoinnin laitoksesta (668/2008), laissa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021) sekä laissa hyvinvointialueiden rahoituksesta (617/2021).

THL on ollut aloitteellinen sosiaali- ja terveydenhuollon muutosesityksiä koskien oman lakisääteisten tehtäviensä perusteella sekä osallistunut muutosesityksien valmisteluun ja käsittelyyn valtiovarainministeriön (VM) julkisen hallinnon taloustietojen ylläpidon yhteisryhmässä. THL pitää esitettyjä muutosesityksiä perusteltuina ja tarkoituksenmukaisina sekä myös tarkkaan punnittuina muutosesitysten valmisteluvaiheessa.

Yleisenä huomiona THL näkee, että julkisesta hallinnosta tuotettavien tietojen yhteensopivuus ja yhdenmukaisuus vaarantuu, jos kunnat ja kuntayhtymät sekä hyvinvointialueiden ja hyvinvointiyhtymien tiedonkeruut eriytetään sisällöllisesti toisistaan eri taksonioihin. Tällä hetkellä laki mahdollistaa (Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 6§) sote-palveluiden tuottamisen myös kuntien ja kuntayhtymien toimesta. THL näkökulmasta kaikki se tieto, jota tullaan tuottamaan julkisen hallinnon järjestämisestä tai tuottamasta sote-palveluista tulisi olla samanlaisella taksoniolla tuotettu.

THL:lla on myös muutama lisämuutosesitys palveluluokitukseen THL:n asiantuntijoiden esiintuomana tämän lausuntokierroksen yhteydessä. Nämä asiat on kuvattu yksityiskohtaisemmin alla olevissa lausunnoissa.

2. Lausuntonne kunnan ja kuntayhtymän palveluluokituksesta ja siihen esitetyistä muutoksista (liite 4)

UUSI 7220 Sosiaali- ja terveystoimen tulot ja menot tilikaudelta 2023 alkaen

On hyvin todennäköistä, että kunnille ja kuntayhtymille tulee paljon sosiaali- ja terveystoimen tuloja ja menoja, joita muodostuu hyvinvointialueiden perustamisen jälkeen 2023. Menot ja kulut tulisi edelleen kohdistaa toiminnan luonteen mukaisesti eri palveluluokille. Raportoinnissa tulisi käyttää hyvinvointialueiden palveluluokkia, ei ns. kaatoluokkaa, josta kuluja ja menoja ei voida erotella enää palveluluokkakohteisesti.

2537 Työterveyshuolto

Työterveyshuollon osalta olisi oleellista saada erikseen korvausluokat I ja II. Palveluluokka ehdotetaan jaettavaksi kahdeksi:

UUSI Työterveyshuolto - Korvausluokka I

Palvelukuvaus: Tähän kuuluvat ehkäisevän toiminnan ja työntekijöiden työkykyä ylläpitävän toiminnan kustannukset, joita syntyy esim. työpaikkaselvityksistä, työpaikkakäynneistä, terveystarkastuksista ja työterveyteen liittyvästä neuvonnasta.

UUSI Työterveyshuolto - Korvausluokka II

Palvelukuvaus: Tähän kuuluvat ehkäisevän työterveyshuollon lisäksi järjestetyn yleislääkäritasoisien sairaanhoidon ja muun terveydenhuollon kustannukset.

UUSI Ravitsemuspalvelut ja ruokaympäristö

Palvelukuvaus: Edellytysten luominen kuntalaisten terveyttä edistävälle ravitsemukselle kunnan tiloissa ja kunnan järjestämissä palveluissa ml. liikunta- ja harrastuspalvelut.

Huomautus: Eri väestöryhmien terveyttä edistävän ravitsemuksen edistäminen esim. kunnan tiloissa ja kunnan järjestämissä palveluissa tarjottava terveyttä edistävä ruoka ja välipala-automaattien terveyttä edistävä tarjonta.

UUSI Mielen terveyden edistäminen

Palvelukuvaus: Mielen terveyden edistämisen asiantuntijapalvelut, mielen terveyden edistämisen toimenpiteet, niiden arviointi ja seuranta sekä mielen terveyden edistämisen järjestöavustukset.

Huomautus: Hyvä mielen terveys lisää kuntalaisten elämänlaatua, hyvinvointia ja kunnan taloudellista tuottavuutta. Siksi on tärkeää, että kunnissa otetaan mielen terveyden edistäminen omaksi strategiseksi painopisteeksi. Kansallinen mielen terveysstrategia 2020-2030 painottaa mielen terveyden edistämisen tärkeyttä ja mielen terveyttä pääomana ja voimavarana. Mielen terveyden edistämisen tulisi siten näkyä erillisenä palvelukokonaisuutena. Mielen terveyden edistäminen tulisi ottaa huomioon kunnan päätöksenteossa eri hallinnonaloilla ja kaikilla päätöksenteon tasoilla. Tavoitteellinen ja tuloksekas mielen terveyden edistäminen edellyttää

monialaista ja monitoimijaista yhteistyötä kunnan eri toimialojen välillä (esim. kulttuuri ja vapaa-aika, kasvatustoimi- ja koulutustoimi, ympäristö- ja asumispalvelut) sekä toimenpiteitä, jotka vahvistavat kuntalaisten mielenterveyttä suojaavia tekijöitä sekä kuntalaisten ja kunnan työntekijöiden mielenterveyden edistämisen osaamista sekä luovat mielenterveyttä tukevia elinympäristöjä ja vahvistavat yhdenvertaisuutta ja yhteiskunnallista oikeudenmukaisuutta. Mielenterveyden edistämisen toimenpiteitä voidaan toteuttaa paikallisesti, alueellisesti ja valtakunnallisesti eri tehtävissä ja hankkeissa ja kohdistuen kunnan koko väestöön elämänkaarinäkömukaisesti kattaen lapset, nuoret ja perheet, työkäiset ja ikääntyneet sekä myös kohdenneet väestöryhmät kuten esimerkiksi vähemmistöryhmät.

Lisätietoja: Esitetään uutta palveluluokkaa.

Samalla esitetään muutosta Huomautustekstiin uudesta esitetystä palveluluokasta 1120: esitetään poistettavaksi teksti ”ehkäisevä mielenterveystyö,” koska esitetään tätä uutta mielenterveyden edistämisen kaikki toimet yhteen kokoavaa palveluluokkaa.

3. Lausuntonne eri raportointikokonaisuuksien tietosisältöihin esitetyistä muutoksista ja uusista tietosisällöistä (liitteet 3, 5 ja 6 sekä taulukkomallit)

THL pitää muutosesityksiä teknisiin määritteisiin ja pakollisuuksiin tarkoituksenmukaisina.

4. Lausuntonne teknisiin määritteisiin ja pakollisuuksiin esitetyistä muutoksista (liite 3 sekä taulukkomallit)

THL pitää muutosesityksiä teknisiin määritteisiin ja pakollisuuksiin tarkoituksenmukaisina.

Kempainen Merja

THL - Tiedonvälittäjät-osasto, Tieto ja tiedonhallinen ohjaus -yksikkö